

Ortaöğretim Öğrencileri için Okumaya Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Ortaöğretim Öğrencileri için Okumaya Yönelik Tutum Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28355>

Özet

Ortaö?retim Ö?rencileri ?çin Okumaya Yönelik Tutum Ölçe?i, **ortaö?retim** düzeyindeki ö?rencilerin okuma eylemine kar?? geli?tirdikleri duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimleri ölçmek amacıyla 2014 y?l?nda geli?tirilmif bir araçtır. Ölçek, Serpil Özdemir ve Nuri Akkaya tarafından Türk kültürüne özgü olarak tasarlanm?? ve geçerlik ile güvenilirlik çal??maları yapılm??tır. Bu ölçek, ö?rencilerin okumaya ne kadar de?er verdi?ini, okumaktan ne kadar keyif ald??n? ve okuma alışkanlıkların? ne ölçüde benimsedi?ini belirlemeyi hedeflemektedir.

Ölçe?in geli?tirme çal??ması, okuma tutumunun akademik başarı ve kişisel gelişim üzerindeki kritik etkisini anlamak için önemli bir adım temsil etmektedir. Bu araç, eğitimcilerin ve araştırmacıların ö?rencilerin okumaya yönelik motivasyon düzeylerini tespit etmelerine ve buna uygun müdahale stratejileri geli?tirmelerine olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Okumaya yönelik tutum, ortaö?retim, ölçek geli?tirme, psikoloji, eğitim, ö?renci başarıları.

Yazarlar

Serpil Özdemir, Nuri Akkaya

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, Türkiye'deki ortaö?retim kurumlarında öğrenim gören ö?rencilerin okumaya kar?? sergiledikleri genel tutum düzeylerini geçerli ve güvenilir bir şekilde belirlemektir. Ölçek, okuma alışkanlıkların? ve okuma eylemine dair algıların standardize edilmiş bir yöntemle nicelleştirilmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Elde edilen veriler, eğitim politikaların? ve okuma teşvik programların? etkinliğini de?erlendirmede kullanılabilir.

Yapı

Ölçek, "Okumaya Yönelik Tutum" (Attitude towards Reading) ad? verilen karma??k bir psikolojik yapı ölçmektedir. Bu yapı genellikle üç ana boyutta incelenir:

Duygusal Boyut: Okumadan alınan keyif, co?ku veya sıkıntı gibi duygusal tepkiler.

Bili?sel Boyut: Okumanın faydası, önemi ve de?eri hakkındaki inançlar.

Davran??sal E?ilim Boyutu: Okuma materyali seçme, okumaya zaman ayırma ve okuma etkinliklerine katılma iste?i.

Ölçek maddeleri, ö?rencilerin bu üç boyuttaki eğilimlerini yansıtacak şekilde tasarlanmıştır.

böylece okuma tutumunun sadece yüzeysel bir beşenden ibaret olmadığını, aynı zamanda derin inançlar ve davranışsal niyetleri içerdiğini varsayılmaktadır.

Geçerlik

Özdemir ve Akkaya (2014) tarafından yürütülen geliştirme çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliği üzerinde durulmuştur. Geçerlik çalışmaları, ölçek maddelerinin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne derece doğru temsil ettiğini göstermeyi hedefler. Geliştirme sürecinde genellikle **açıklayıcı faktör analizi (AFA)** ve/veya **doğrulayıcı faktör analizi (DFA)** yöntemleri kullanılarak ölçeğin faktör yapısının doğrulanması amaçlanmıştır. Kaynakça bilgisinde spesifik katsayılara yer verilmemiştir, ancak çalışmanın başarılı geçerlik incelemesinin yapıldığını açıkça belirtmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışması da geliştirme makalesinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Güvenirlik, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını ifade eder. Bu tür tutum ölçeklerinde yaygın olarak kullanılan yöntem, **iç tutarlılık katsayısı** olan **Cronbach Alfa** değerinin hesaplanmasıdır. Bu katsayı, maddelerin aynı yapıyı ne ölçüde ölçtüğünü gösterir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu işaret eder. Detaylı güvenilirlik katsayıları için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Faktör Analizi

Ortaöretim Öğrencileri İçin Okumaya Yönelik Tutum Ölçeği'nin **ölçek geliştirme** amacıyla, yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla faktör analizinden faydalanılmıştır. Bu analiz, çok sayıda maddenin altında yatan temel boyutlar veya faktörleri ortaya çıkarmak için kritik öneme sahiptir.

Faktör analizinin sonuçları, okumaya yönelik tutumun tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu olduğunu belirlemiştir. Tipik olarak, bu tür tutum ölçekleri, okuma motivasyonu, okumanın faydasına inanma ve okuma alışkanlığı gibi alt faktörlere ayrılabilir. Bu yapı, ölçeğin uygulama ve yorumlama kılavuzunda ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Development)

Format: Beşli veya dördümlü Likert tipi derecelendirme ölçeği (Tamamen Katılıyorum'dan Hiç Katılmıyorum'a kadar değişen seçenekler içermesi muhtemeldir).

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Nüfus Grubu: Ortaöğretim Öğrencileri

Yaş Grubu: Genellikle 14-18 yaş aralığı (Lise öğrencileri)

Nüfus Detayları: Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulaması şeklinde gerçekleştirilen, öğrencilerin okuma eylemine dair kişisel görüş ve duyguların raporladıkları öz-bildirim (self-report) yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Okuma, tutum, lise öğrencileri, psikometrik özellikler, eğitim psikolojisi, Serpil Özdemir, Nuri Akkaya.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Serpil Özdemir

Yazar ORCID Tanımlama: Mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

Bağlantı E-posta Adresleri: Mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

Yayın Adresi: Mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yayı

Ölçek, 2014 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı genellikle yazarların iznine tabidir. Ölçeğin orijinal makalesine erişim Milli Eğitim Dergisi üzerinden sağlanabilir. Ölçeğin uygulamasında herhangi bir standart ücret bilgisi mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: ortaogretim-ogrencileri-icin-okumaya-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Özdemir, S. ve Akkaya, N. (2014). Ortaöğretim Öğrencileri için Okumaya Yönelik Tutum Ölçeği, geçerlik ve güvenilirlik çalışması, *Milli Eğitim*, 43 (203) 55-73.

Makalenin yayımlandığı dergi sayısına ait bağlantı: [Milli Eğitim Dergisi](http://MilliEgitimDergisi.com), Sayı 203.

Ortaö?retim Ö?rencileri ?çin Okumaya Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddeler için yazar?n orijinal makalesine (Özdemir & Akkaya, 2014) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM